

[Open Science
Week

Repozitáře bez záhad: Jak, kde a proč otevřeně publikovat

Jan Skůpa, Ústřední knihovna VUT v Brně
Open Science Week 2024

Cíl přednášky

- Repozitáře jsou důležitým stavebním kamenem otevřeného publikování, přesto jsou někdy autory neprávem opomíjeni. Dozvíte se, jak své výstupy zveřejňovat otevřeně (i zdarma) a zvýšit tak dosah svých publikací. Ukážeme si nejen příklady jednotlivých repozitářů, ale také jak naplnit projektové povinnosti a licenční podmínky nakladatelů.

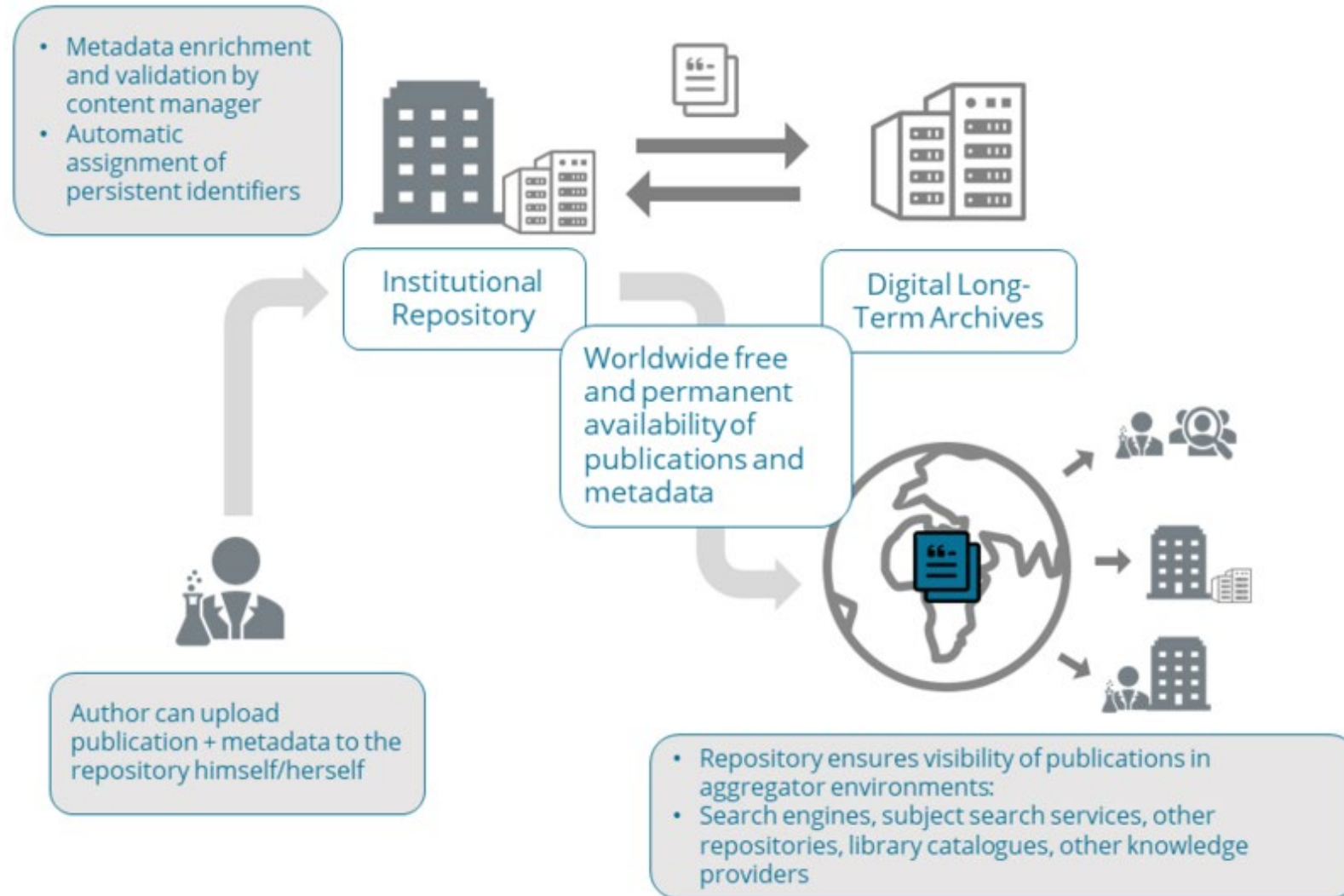
Repozitáře

- Systémy, které shromažďují, ukládají, archivují a zpřístupňují, např. publikační výstupy autorů
- Důležité vlastnosti – metadatový popis, dlouhodobé uchování, propojení na další služby

Typy repozitářů

- Institucionální
- Předmětové/oborové
- Preprintové
- Multidisciplinární (nebo i sirotčí)

Publishing in Repositories

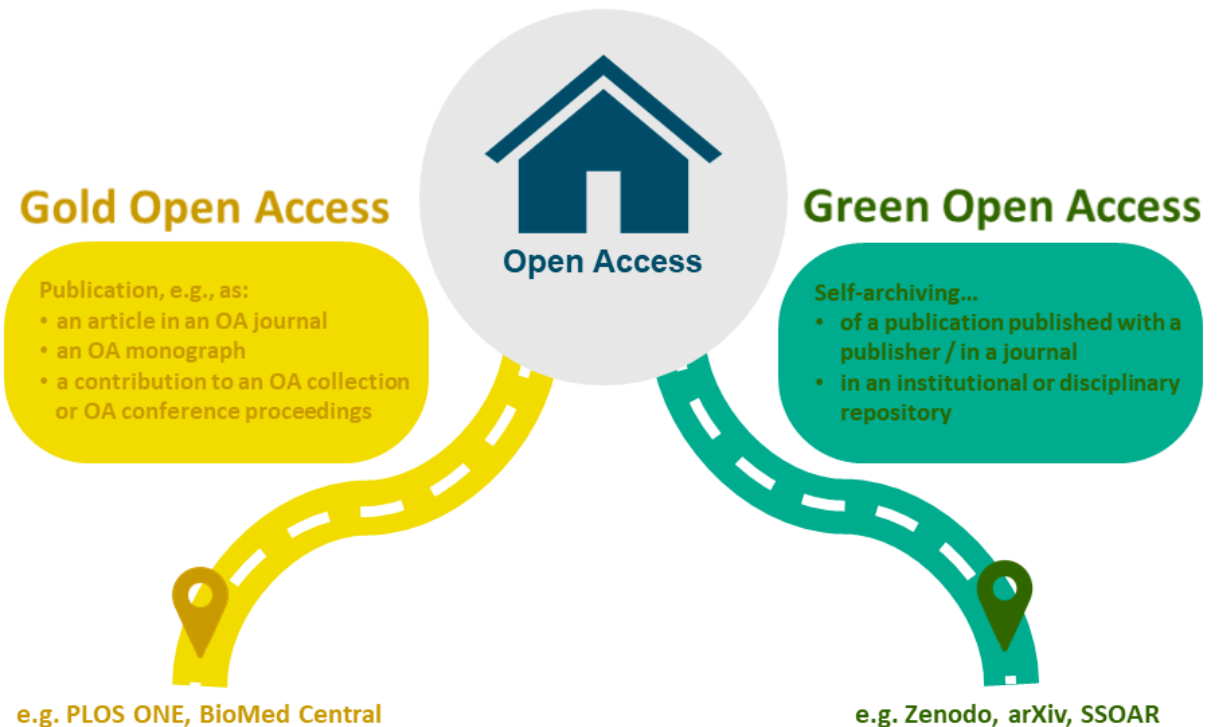

[zdroj](#)

Otevřené publikování

Roads to Open Access

- Zlatá, zelená cesta
- Proč publikovat otevřeně?

Source: Based on Oberländer, Anja (2020). Open Access – Es ist nicht alles Gold, was glänzt. In: Open Science. Von Daten zu Publikationen. Zenodo. <http://doi.org/10.5281/zenodo.4018594>

OPEN ACCESS: BENEFITS

Increased Visibility

Increased Citation Rates

"Jack Andraka, a 15 year old from USA, used free articles from Google Scholar to develop a highly innovative method of detecting a rare type of pancreatic cancer."

Drives Innovation

Global Impact

"Piya Sorcar, founder of Teach Aids made materials & research about HIV available for free globally. The material is now available in 15 languages and has reached over 70 countries, including numerous educators, governments and NGOs."

Open Access brings new audiences to scholarly content, such as educators, business owners, support workers and so on by removing barriers of affordability and access.

Public Access

Comply with Funder Policies

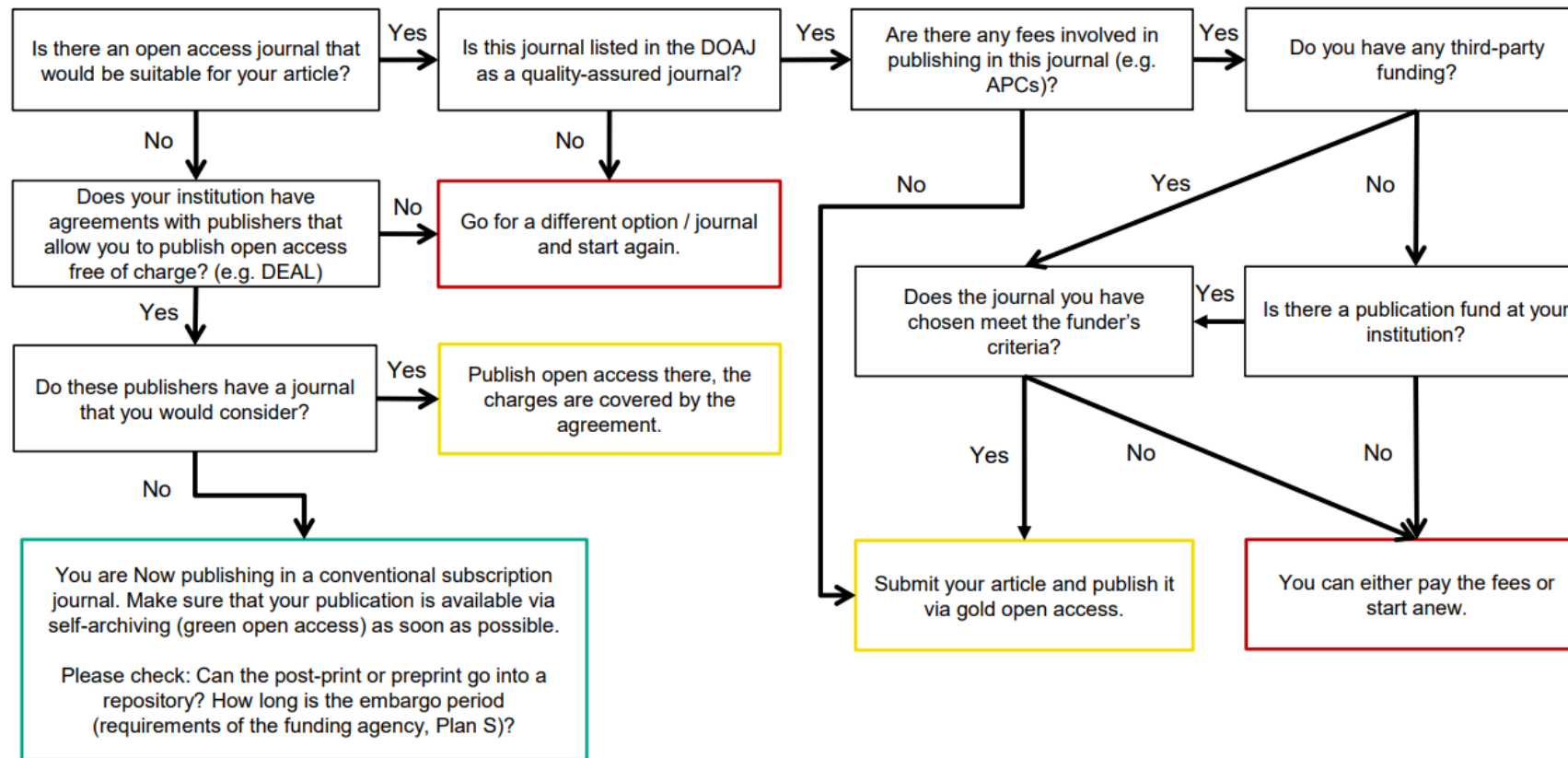
Funders, such as the Research Councils, European Commission and the Wellcome Trust, mandate for open access publication of research outputs.

[zdroj](#)

Open Access - These are your options for publishing articles

You have decided to publish your article open access. What publication options are there, and which option is the most suitable for you?

START

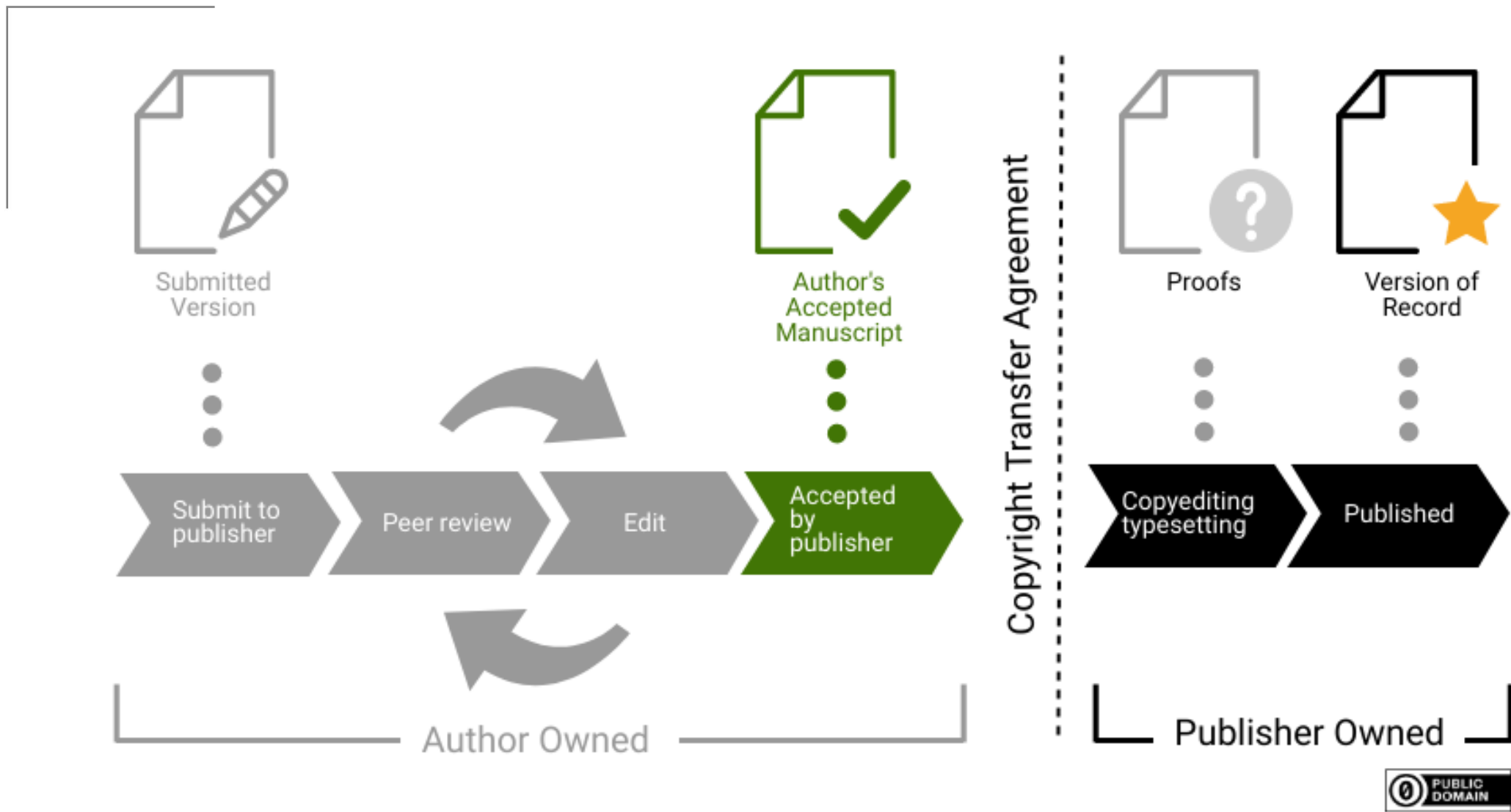

Source: Translation of a flowchart by Brinken, H. & Rücknagel, J. (2021). Open Access – Das sind Ihre Möglichkeiten für die Publikation von Artikeln. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5045255> (CC BY-SA 4.0).

Zelená cesta

- Autoarchivace publikační výstupů - postprintů
- Někdy složitější pro samotného autora
 - Zvolení správné verze souboru
 - Licenční podmínky (<https://v2.sherpa.ac.uk/romeo/>)
 - Embargo doba
- Ale! Zdarma, pro všechny!

Politiky vybraných nakladatelů

- Elsevier (seznam embargo period)
- Springer (12 měsíců embargo)
- Wiley (12 měsíců embargo)
- Taylor & Francis (seznam embargo period)
- Sage (12 měsíců embargo)
- IEEE (bez embarga)
- IOP (12 měsíců embargo)
- AIP (postprint bez embarga, finální verze 12 měsíců embargo)

Kam vložit

- Institucionální repozitář
 - Často nejjednodušší cesta
- Předmětové repozitáře
 - Článek může být lépe popsán, najde si čtenáře
 - PubMed
- Directory of Open Access repositories
 - <https://v2.sherpa.ac.uk/opensoar/>

Jak vložit

- Bohatě popsat metadaty
- Využívat persistentní identifikátory (ORCID, ROR)
- Propojit s finálním PDF (např. přes DOI)

DIGITÁLNÍ KNIHOVNA ČVUT

Zpřístupňuje v elektronické podobě tyto typy dokumentů

- Elektronické publikace vydané ČVUT
- Publikační činnost ČVUT
- Závěrečné práce ČVUT

Elektronické publikace vydané ČVUT

- ČVUT - elektronické publikace
- Časopisy [1896]
- Acta Polytechnica [90]
- Monografie [14]
- Knihy [4]
- Skripta [10]
- OpenAIRE [16]
- Sborníky [21]
- Certifikované metodiky

Publikační činnost je pro snazší

- Publikační činnost ČVUT

Závěrečné práce ČVUT jsou dostupné

- Fakulta stavební [13939]
- Fakulta strojní [6167]
- Fakulta elektrotechnická [13939]
- Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská [13939]

ASEP Repozitář AV ČR

Vyhledávání Nápověda Dotazy, nahlášení problémů Pravidla repozitáře Předregistrace

Nalezeno záznamů: 346976

Třídění: **SYSNO sestupně** Počet záznamů: 10 Zobrazovací formáty: **Základní**

1. 0599590 - ÚEB 2025 US eng J - Článek v odborném periodiku
Raabe, Karel - Sun, L. - Schindfessel, C. - Honys, David - Geelen, D.
 A word of caution: T-DNA-associated mutagenesis in plant reproduction research.
Journal of Experimental Botany. Roč. 75, č. 11 (2024), s. 3248-3258. ISSN 0022-0957. E-ISSN 1460-2431
Klíčová slova: chromosomal translocations * arabidopsis * insertion * integration * mutants * rearrangements * pollen * transformation * mutations * sites * Arabidopsis * chromosome * chromosome rearrangement * gametophyte * meiosis * reproduction * t-dna * translocation
Impakt faktor: 5.6, rok: 2023
Trvalý link: https://hdl.handle.net/11104/0357030

- UŽITEČNÉ ODKAZY
- ČVUT v Praze
 - Ústřední knihovna ČVUT
 - O digitální knihovně ČVUT

MENDELU Repozitář

Komunity & Kolekce Vše v repozitáři Statistiky

Vítejte v Digitální knihovně VUT - institucionálním repozitáři provozovaném Ústřední knihovnou na systému DSpace.

Chtěli byste vložit Váš článek nebo příspěvek ve sborníku do Digitální knihovny? Je to velmi jednoduché. Přečtěte si stránkách Ústřední knihovny. Ústřední knihovna podporuje otevřený přístup k vědeckému publikování - Open Access.

Můžete také zažádat o příspěvek z Fondu na podporu publikování v režimu Open Access. Více informací a podmínky přidělení naleznete na stránkách Ústřední knihovny.

Do Digitální knihovny je integrován citační manažer Citace PRO. Umožní vám jednoduché vytvoření bibliografické citace nebo uložení záznamu do manažeru.

Prohledat repozitář ... Hledat

Komunity v Digitální knihovně

Vybráním komunity můžete prohlížet její kolekce.

Zobrazují se záznamy 1 - 10 z 10

- Certifikované metodiky
- Projektové výstupy
- Publikační činnost pracovníků VUT v Brně
- Sborníky z konferencí
- Vzdělávací materiály
- Výroční zprávy VUT
- Vědecké spisy
- Závěrečné práce
- Ústřední knihovna

Hledat

PROCHÁZĚT

Vše v DSpace

nity a kolekce

ta publikování

á slova

on

y

T

sit se

istrovat se

ENÍ

I, Petr (25)

Davel (22)

Jak vložit

- ČVUT: <https://knihovna.cvut.cz/podpora-vedy/publikovani/ukladani-publikaci-do-dk-cvut>
- Mendelu: <https://uvis.mendelu.cz/repozitar>
- AV ČR: <https://asep-portal.lib.cas.cz/uvod-do-asep/repozitar-avcr/>
- VUT: <https://www.vut.cz/uk/digitalni-knihovna/jak-zverejnit>

[zdroj](#)

Preprintové repozitáře

- Specializované na sdílení preprintů
- Umožňují urychlit sdílení nových poznatků
- Nutno dbát na citování

arXiv.org

bioRxiv AgriXiv

ChemRxiv™

e-LIS

ESSOArBeta

HUMANITIES COMMONS

preprints

PsyArXiv

RePEc

RIO

SOCARXIV open archive of the social sciences

SportRxiv

SSRN

[zdroi](#)

Preprintové repozitáře

- Tradičně oborově zaměřené
- Lze použít třeba i Zenodo, ale možnost menšího dosahu
- mají některá specifika
 - V některých nelze jen tak publikovat
 - V některých fungují „recenzní řízení“
 - Často nelze smazat preprint, ale lze aktualizovat
- Jsou neziskové, ale i vlastníci z řad komerčních nakladatelství
 - SSRN (Elsevier), preprints.org (MDPI!)

Preprintové repozitáře – jak je najít?

- [Directory of Open Access Preprint Repositories](#)
- [List of preprint servers – ASAPbio](#)

Preprint server directory

Columns
 Print
 Excel
 CSV
 Copy

Show All ▾ entries

Search:

Preprint server ▾	Disciplinary scope ▾	Ownership type ▾	Screening processes ▾	External content indexing ▾	Permanence of content ▾	Preservation of content ▾	Commenting ▾
+ AAS Open Research	Multiple scientific fields, including health and wellbeing*	Funding organisation (funder)	Data is available (if applicable), Code is available (if applicable), All authors notified, One author affiliated with AAS, Legal compliance, Ethical compliance	Google Scholar, Prepubmed, Europe PMC, SciLit	Permanent with some removal options in exceptional circumstances	Preprints permanently archived in Portico	Commenting (including annotation plug-ins)
+ Advance: a SAGE Preprints Community	Humanities and Social Sciences	Publisher	Content within scope, text overlap detection, ethical compliance, legal compliance	Google Scholar, CrossRef	Permanent with some removal options in exceptional circumstances	N/A (we don't have an arrangement in place currently)	Commenting
+ AfricArxiv	All scientific fields	Academic community group; charity	Akismet spam filtering (automatic on all OSF content), Content within	Google Scholar, SHARE, Microsoft Academic, Unpaywall	Permanent with withdrawal option and some removal options in exceptional	COS Preservation Fund to maintain read access for 50+ years	Hypothesis

ArXiv – doporučení (endorsement)

- arXiv obsahuje výhradně vědecký obsah a systém doporučení zajišťuje, že přispěvatelé patří do vědecké komunity. To pomáhá udržovat kvalitu a relevanci obsahu.
- Doporučovatelé musí mít určité množství publikovaných prací v dané oblasti a být aktivními členy vědecké komunity. Doporučení není totéž co recenze, ale doporučovatel by měl znát autora nebo jeho práci a ověřit, že je vhodná pro danou kategorii.

Elsevier-hack

Accepted manuscript

Authors can share their [accepted manuscript](#):

Immediately:

- Via their non-commercial personal homepage or blog
- By updating a preprint in arXiv or RePEc with the accepted manuscript
- Via their research institute or institutional repository for internal institutional uses, or as part of an invitation-only research collaboration work group
- Directly by providing copies to their students or to research collaborators for their personal use
- For private scholarly sharing as part of an invitation-only work group on [commercial sites](#) with which Elsevier has an agreement

After the [embargo period](#) ↓:

- Via non-commercial hosting platforms, such as their institutional repository
- Via commercial sites with which Elsevier has an agreement

[zdroj](#)

Projektové podmínky

- Pokud je povinný open access, je povinné i ukládání do repozitáře
- Pozor na embargo dobu a užití licencí CC
- Sdílení preprintů – nepovinné, ale plusové body v žádosti
 - Projekt se ke sdílení může přihlásit a pak už je povinné

Open Science Week

Nyní je prostor na vaše dotazy

Jan Skůpa, VUT v Brně
skupa@vut.cz

